

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ**

ПРИЈЕДЛОГ

**УПУТСТВО
О ПРАЋЕЊУ, ВРЕДНОВАЊУ И ОЦЈЕЊИВАЊУ УЧЕНИКА ПРИЛИКОМ
ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ**

Бања Лука, април 2020. године

На основу члана 74. став 3. Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 41/18 и 35/20) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број 115/18), министар просвјете и културе, на приједлог Републичког педагошког завода, уз сагласност Владе Републике Српске, 16. априла 2020. године, доноси

УПУТСТВО О ПРАЋЕЊУ, ВРЕДНОВАЊУ И ОЦЈЕЊИВАЊУ УЧЕНИКА ПРИЛИКОМ ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ

1. Овим упутством прописује се начин праћења, вредновања и оцјењивања ученика у средњој школи приликом извођења наставе на даљину у случају проглашења ванредне ситуације за Републику или дио територије Републике или у случају проглашења ванредног стања за Републику или дио Републике, као и у другим оправданим случајевима.
2. Организовање наставе на даљину осигурава континуитет васпитно-образовног рада с циљем да ученик у средњој школи (у даљем тексту: ученик) овлада кључним исходима учења дефинисаним наставним плановима и програмима, те с циљем да му се омогући прелазак у наредни разред и на виши ниво образовања.
3. Ученик прати наставу на даљину примјеном различитих средстава електронске комуникације, односно путем различитих платформи које подржавају виртуелно окружење за учење, у зависности од капацитета и могућности којима школа и ученик располаже.
4. Приступ праћењу, вредновању и оцјењивању ученика приликом извођења наставе на даљину је такав да се фокус са учења за оцјену помијера на учење учења.
5. Приликом формативног оцјењивања, коме је сврха побољшање процеса учења и постигнућа, акценат је на процесу и напретку учења, а не само на продукту учења, као и на квалитетној повратној информацији ученику о остваривању васпитно-образовних исхода и о томе како да унаприједи своје учење.
6. Формативно оцјењивање подразумијева наглашену интерактивност ученика и наставника приликом којег се фокус са наставника као испитивача преусмјерава на ученика који преузима већу улогу и одговорност за учење, а наставник води и олакшава процес учења пружајући подршку за ученичку самопроцјену.
7. Организовање наставе на даљину подразумијева одређене специфичности које се односе на:
 - 1) начин припремања за рад,
 - 2) дефинисање задатака и инструкција за ученика,
 - 3) давање повратне информације ученику,
 - 4) праћење, вредновање и оцјењивање ученичких постигнућа током наставе на даљину и
 - 5) начин вођења евиденције о реализацији наставе, документовања и евидентирања рада и напредовања ученика.

8. Припремање nastave на даљину може укључивати праћење емитовања часова на сервисима телевизије, уколико се организују, употребу дигиталних алата за прављење упитника и квизова помоћу којих се креирају кратке тест-форме са задацима вишеструког избора и кратког одговора, употребу Microsoft Office 365 и Google алата за едукацију, веб-сајта школе, блогова школа, електронске поште, друштвених мрежа и сервиса за размјену порука, као и употребу платформи и портала Министарства просвјете и културе.

9. Наставник треба да:

- 1) активно прати рад ученика,
- 2) подстиче његову активност и сарадњу,
- 3) биљежи активности,
- 4) осмисли и дефинише методе, начине и задатке који највише одговарају ученику и законитостима предмета који предаје.

10. На основу добијених задатака које ученик ради и доставља наставнику врши се праћење, вредновање и оцјењивање ученика, односно праћење васпитно-образовног рада и развоја ученика и процјењује васпитно-образовни ниво и напредовање ученика.

11. Праћење, вредновање и оцјењивање ученика може се вршити путем провјера знања, у писаној и усменој форми, на начин и у обиму у којем је то могуће приликом извођења nastave на даљину.

12. Провјера знања у писаној форми, из тачке 11. овог упутства, која се односи на елементарна знања и кључне исходе предмета за сваки разред, може се вршити путем:

- 1) низа задатака објективног типа,
- 2) одабране теме за рад,
- 3) есеја,
- 4) виртуелног групног рада,
- 5) презентације,
- 6) истраживачких задатака и
- 7) других начина писаних провјера знања које осмисли наставник у складу са могућностима и условима рада и предметом који предаје.

13. Наставник може ученику просљеђивати тестове и контролне задатке путем електронске поште, дигиталних платформи за учење на даљину или употребом других сервиса за размјену порука, а урађене радове ученик може на исти начин враћати наставнику да их прегледа и евентуално оцијени.

14. За ученике који нису у могућности да учествују у интерактивној, електронској комуникацији, школе треба да обезбиједи штампане материјале.

15. Водећи рачуна о дневном оптерећењу ученика, наставник доставља ученику врсту провјере у писаној форми, из тачке 12. овог упутства у договорено вријеме, на договорен начин и са дефинисаним условима за рад који се односе на:

- 1) вријеме рада,
- 2) самосталност у раду ученика,
- 3) начин и вријеме достављања урађеног.

16. За поједине наставне предмете може се организовати и испитивање путем онлајн (енгл. online), с тим да је за овакво испитивање неопходно претходно обезбиједити интернет везу и неопходне дигиталне алате како би ученик приступио дигитално обликованим тестовима за провјеру знања, њиховом рјешавању и касније предаји задатака.

17. Приликом провјере знања у писаној форми наставник може употребљавати и најједноставније технике којима доставља ученику задатке, даје упутство за рјешавање у задатом времену, те да се урађени задаци врате наставнику.

18. За предмете ликовна култура, музичка култура, физичко васпитање и вјеронаука наставник задаје задатке у усменој или писаној форми, које ће вредновати водећи рачуна о оптерећењу ученика и уважавајући услове и могућности у којима ученик живи и ради.

19. Усменом провјером знања вреднују се сложенији облици когнитивних процеса као што су анализа, синтеза и примјена стеченог знања у свакодневном животу, провјерава се стечени ниво компетенција ученика и исхода дефинисаних наставним програмом и то само у ситуацијама када наставник процијени неопходним и за ученика корисним, односно уколико процијени да ће ученик без могућности усменог одговарања бити оштећен.

20. Поштујући узраст, развојне карактеристике ученика, њихове специфичности, у случају ученика са сметњама у развоју и програм по коме се ученик школује, наставник врши избор и обликује провјеру знања, притом водећи рачуна шта се вреднује, на који начин се вреднује и уз употребу којих мултимедијских садржаја.

21. За остваривање интеракције наставник може да користи разне методе – од писмених радова до разговора, опсервација и дискусија, а кориштење већег броја разноврсних метода може да помогне наставнику да боље разумије ниво знања и постигнућа ученика, али и да процијени квалитет властитог рада.

22. Средња школа и наставник током реализације наставе на даљину воде евиденцију о реализацији активности и ангажовању сваког ученика.

23. За сваког ученика наставник формира електронски ученички портфолио који представља збирку ученичких радова која приказује резултате које је ученик постигао кроз разне активности у наставном процесу, а могу бити:

- 1) есеји,
- 2) постери,
- 3) фотографије,
- 4) видео и аудио записи,
- 5) цртежи или скице и друго.

24. У току полугодишта ученик треба да се оцијени из сваког наставног предмета најмање два пута, без обзира на облик провјере знања.

25. У средњој стручној школи за поједине струке и занимања, провјера практичних вјештина може да се врши у виртуелном окружењу кориштењем разних дигиталних алата и програма, као што су израда и пројектовање електронских шема, техничко цртање и документовање, пројектовање конструкција, израда 2Д и 3Д модела, различити технички програми,

пројектовање, програмирање, ауто-мехатроника и слично.

26. У средњој стручној школи у којој се за поједине струке и занимања, провјера практичних вјештина не може извести на начине из тачке 25. овог упутства, закључна оцјена се утврђује узимајући у обзир цјелокупни рад ученика током цијеле школске године.

27. Закључна оцјена на крају године за сваког ученика изводи се у складу са прописима којима се уређује оцјењивање ученика у средњој школи, када се у обзир узимају сви елементи вредновања и цјелокупни рад ученика током цијеле школске године и када се процјењује ниво остварености васпитно-образовних исхода, компетенција, знања, вјештина, способности, самосталности и одговорности према раду.

28. Када не постоји могућност праћења наставе на даљину, уколико ученика није могуће оцијенити путем писмене и усмене провјере знања или уколико није задовољан закључном оцјеном, ученик се упућује на полагање разредног испита.

29. Допунски и разредни испити могу се полагати путем онлајн, при чему је потребно обезбиједити интернет везу и неопходне дигиталне алате.

30. У завршном разреду средње школе завршни и матурски испити могу се полагати путем онлајн, при чему ученик треба да претходно достави изабраном наставнику/ментору рад у писаној форми.

31. Током трајања наставе на даљину владање ученика се оцјењује на основу односа ученика према обавезама и одговорностима за учење проистеклим кроз примјену наставе на даљину.

32. Ово упутство ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

МИНИСТАР

Број:

Датум:

Наталија Тривић, мр